

Zenon Grocholewski

Udział Wydziału Teologicznego w misji ewangelizacyjnej Kościoła

Wrocławski Przegląd Teologiczny 10/2, 63-67

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KARD. ZENON GROCHOLEWSKI

UDZIAŁ WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO W MISJI EWANGELIZACYJNEJ KOŚCIOŁA

(Alokucja podczas inauguracji roku akademickiego 2002/2003
na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, 8 października 2002)

Eminencje,
Ekscelencje,
Magnificencje,
Dostojni Profesorowie,
Przedstawiciele Władz,
Drodzy Studenci,
Panie i Panowie,

1. Pragnę wyrazić moją ogromną radość, iż w tak Dostojnym Gronie mogę uczestniczyć w podniosłej uroczystości inauguracji roku akademickiego 2002/2003 na Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, przypadającej w szczególnej chwili, a mianowicie w roku trzechsetlecia tej zasłużonej dla Kościoła i dla naszego Kraju Uczelni.

Wydział Teologiczny we Wrocławiu zaistniał w roku 1702, i wraz z Wydziałem Filozoficznym tworzył Akademię Leopoldyńską, pierwszą wówczas uczelnię o wymiarze uniwersyteckim w tym mieście. W swojej bogatej i burzliwej historii – przypomnianej z okazji obecnego jubileuszu¹ – niejednokrotnie musiał stawiać

¹ Zob. „Wrocławski Przegląd Teologiczny” 10 (2002), nr. 1, ss. 5-51.

czoło różnym trudnościom natury politycznej, doktrynalnej, społecznej, narodowościowej i ekonomicznej. Pomimo to może poszczycić się wieloma osiągnięciami i dużym wkładem w rozwój teologii i dobro Kościoła.

Pragnę więc skierować słowa wdzięczności i podziwu dla tych wszystkich, którzy poświęcali się różnorodnym formom posługi akademickiej. Szczególne wyrazy uznania kieruję pod adresem Profesorów, którzy pochylając się nad Mądrością Objawioną, nad prawdą przyniesioną na świat przez Chrystusa, trudzili się w zaszczepianiu studentom solidnej i wszechstronnej wiedzy oraz zgodnych z wartościami ewangelicznymi sposobów myślenia, kryteriów osądu, norm działania. Gratuluję wkładu z uczynienia z tej Uczelni akademickiej forum owocnego dialogu pomiędzy nauką i wiarą, między różnymi tradycjami kulturowymi, miejsca współpracy wielu profesorów z kraju i z zagranicy. W tej perspektywie formacyjnej na szczególne wspomnienie zasługuje kształcenie nowych kapłanów, katechetów, teologów, twórców i propagatorów myśli teologicznej, świątłych realizatorów działalności duszpasterskiej Kościoła.

Dziś Wydział Teologiczny we Wrocławiu, ciesząc się stabilnością i powagą naukową, stoi przed ambitnym zadaniem sprostania wyzwaniom czasu. Czasu niełatwego, czasu zróżnicowanych poglądów, sprzeczności, napięć, gwałtownych przemian cywilizacyjnych i transformacji społeczno-gospodarczej.

2. Formułując w tym uroczystym dniu moje życzenia dla Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, chciałbym zwrócić uwagę na konieczność bardzo mocno podkreślaną w dokumentach kościelnych dotyczącą wszystkich wydziałów teologicznych, a mianowicie, by zdawały one sobie sprawę ze swojej roli w Kościele, ze swego uczestnictwa w misji ewangelizacyjnej Kościoła, tzn.

– by z jednej strony ich profesorowie byli świadomi, że „nie nauczają powagą własną, lecz na mocy misji otrzymanej od Kościoła”²

– by z drugiej strony wydziały te miały zawsze na uwadze, że zostały powołane do istnienia dla budowania Kościoła i dobra wierzących chrześcijan³

– oraz by w sposób szczególny być współtwórcami kultury, interlokutorami ośrodków uniwersyteckich i świata nauki.

Pierwszy z tych wymogów skutecznej działalności wydziałów teologicznych domaga się wierności Magisterium Kościoła. Sobór Watykański II podkreśla bowiem z całą mocą, iż „zadanie autentycznego wyjaśniania słowa Bożego spisane-

² *Sapientia christiana*, art. 27 § 1; KPK, kan. 812 łącznie z kan. 818.

³ Zob. *Sapientia christiana*, Wstęp, IV, gdzie została bardzo silnie podkreślona konieczność świadomości uczestniczenia w misji Kościoła, jak również wpływająca z tego potrzeba dawania świadectwa życiem.

go bądź przekazanego w Tradycji zostało powierzone samemu tylko żywemu Urzędowi Nauczycielskiemu Kościoła, który autorytatywnie działa w imieniu Chrystusa”. Sobór też wyjaśnia: „Ten Urząd Nauczycielski nie jest ponad słowem Bożym, lecz jemu służy, nauczając jedynie tego, co zostało przekazane. Z nakazu Bożego i przy pomocy Ducha Świętego pobożnie słucha on Bożego słowa, święcie strzeże i wiernie wyklada. I wszystko, co z tego jedynego depozytu czerpie, podaje do wierzenia jako objawione przez Boga”⁴.

„Jest więc oczywiste – stwierdza Sobór – że święta Tradycja, Pismo Święte i Urząd Nauczycielski Kościoła według mądrego Bożego postanowienia tak ściśle łączą się ze sobą i zespalają, że jedno bez pozostałych nie może istnieć, a wszystkie razem, każde na swój sposób, pod wpływem jednego Ducha Świętego skutecznie przyczyniają się do zbawienia dusz”⁵.

Toteż mówiąc o wydziałach kościelnych, Konstytucja Apostolska *Sapientia christiana* stanowi: „Zgodnie z Soborem Watykańskim II, w zależności od charakteru poszczególnych wydziałów:

1) należy uznać właściwą wolność w badaniach i w nauczaniu, tak aby mógł mieć miejsce prawdziwy postęp w poznaniu i rozumieniu prawdy Bożej;

2) jednocześnie niech będzie sprawą oczywistą: a) że prawdziwa wolność w nauczaniu z konieczności musi się mieścić w granicach słowa Bożego tak, jak jest ono stale nauczane przez żywy Urząd Nauczycielski Kościoła; b) oraz że prawdziwa wolność w procesie badawczym z konieczności opierać się musi na przyłgnięciu do słowa Bożego i posłusznej dyspozycyjności względem Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, któremu zlecone zostało zadanie autentycznej interpretacji słowa Bożego”⁶.

W tym kontekście chciałbym z radością zauważyć, iż ośrodki teologiczne w Polsce wykazują wielką wrażliwość na głos Ojca Świętego. Pragnąłbym gorąco życzyć, aby wrażliwość ta pozostała zawsze żywa i aby wynikała ona nie tyle z przesłanek sentymentalnych, ile nade wszystko z przeświadczenia wypływającego z wiary.

Świadomość *drugiego* z wcześniej wspomnianych wymogów – który każdy wydział powinien mieć przed oczyma „jako stałe kryterium całej swej działalności”⁷ – z natury swej zmierza do mobilizowania wysiłków, by aktywność wydziału

⁴ Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna *Dei verbum*, 10, akapit 2.

⁵ Tamże, akapit 3.

⁶ *Sapientia christiana*, art. 39 § 1. Zob. też tamże: Wstęp, IV, akapit 1; art. 26 § 2; art. 70; jak również Instrukcję Kongregacji Nauki Wiary *Donum veritatis* z dnia 24 maja 1990 roku, zwłaszcza nn. 21-41.

⁷ *Sapientia christiana*, Wstęp, IV, akapit 2.

przyczyniała się do tego, by lud Boży wzrastał w wierze⁸, w nadziei, w miłości Boga i bliźniego, we wspólnocie (*communio*), w jedności, w realizacji życia chrześcijańskiego, w apostołstwie, w świętości⁹; do mobilizowania wysiłków, by „tajemnica Chrystusa była coraz skuteczniej głoszona ludowi Bożemu i wszystkim narodom”¹⁰.

Innymi słowy, na tych wydziałach „należy łączyć wymogi naukowe z duszpasterskimi potrzebami ludu Bożego”¹¹.

Trzeci zaś wymiar domaga się otwartości na podjęcie refleksji i twórczego dialogu nad różnego rodzaju problemami współczesnego świata.

Konstytucja Apostolska *Sapientia christiana* odnotowuje: „Nowe dyscypliny naukowe i nowe odkrycia wysuwają nowe problemy, które stawiają pytania i prowokują nauki święte. Toteż jest rzeczą konieczną, aby uprawiający nauki święte, spełniając swój pierwszorzędnny obowiązek osiągnięcia głębszego poznania prawdy objawionej przez badania teologiczne, współpracowali również ze specjalistami innych dyscyplin naukowych, zarówno z ludźmi wierzącymi, jak i niewierzącymi, starali się analizować i interpretować ich twierdzenia oraz oceniać je w świetle prawdy objawionej”¹².

W rzeczywistości zadaniem wydziałów teologicznych jest także „odpowiedzieć na pytania powstałe na skutek postępu naukowego”¹³ i szukać w świetle objawienia „rozwiązania problemów ludzkich”¹⁴.

Poza tym te ustawiczne kontakty z rzeczywistością pobudzają również teologów do tego, by prawda objawiona była „rozważana również w powiązaniu z osiągnięciami naukowymi postępującego czasu”¹⁵, oraz „do poszukiwania bardziej właściwego sposobu przekazywania doktryny ludziom współczesnym, żyjącym w różnych kręgach kulturowych”¹⁶.

Wszystko to – dodaje *Sapientia christiana* – będzie „bardzo pomocne w tym, by wśród ludu Bożego znajomość religii i szlachetność duchowa rozwijały się równomiernie z postępem nauki i techniki, a także by w działalności duszpasterskiej

⁸ *Sapientia christiana* cytuje słowa papieża Pawła VI: „Zadanie teologa wykonuje się dla budowania wspólnoty kościelnej, aby lud Boży wzrastał w doświadczeniu wiary” (Wstęp, IV, akapit 3).

⁹ Zob. także *Sapientia christiana*, Wstęp, III, na końcu.

¹⁰ *Sapientia christiana*, art. 67 § 2.

¹¹ Tamże, art. 39 § 2.

¹² Tamże, Wstęp, III, akapit 3. Zob. też *Gaudium et spes*, 62.

¹³ *Gravissimum educationis*, 11. Zob. *Sapientia christiana*, Wstęp, III, akapit 2; *Gaudium et spes*, 62.

¹⁴ *Sapientia christiana*, art. 66.

¹⁵ Zob. tamże, art. 68 § 1.

¹⁶ Tamże, Wstęp, III, akapit 4. Zob. też *Gaudium et spes*, 62.

wierni doprowadzani byli stopniowo do czystego i bardziej dojrzałego życia wiary¹⁷.

3. Mając na uwadze wspomniane cechy wynikające z samej wewnętrznej natury ośrodka studiów teologicznych, życzę Papieskiemu Wydziałowi Teologicznemu we Wrocławiu, by – świadomy swej tożsamości i roli – stawał się coraz prężniejszym wyrazicielem myśli teologicznej Kościoła, by przyczyniał się owocnie do jej pogłębienia, by wносił coraz większy wkład w jej rozwój w skali ogólnokościelnej. Równocześnie życzę, by jego działalność była naprawdę budowaniem Kościoła w naszym Kraju, tzn. zaowocowała wzrostem świadomości i pogłębieniem życia chrześcijańskiego. Poza tym proszę Pana, by ten Wydział miał wymiar kulturotwórczy i był solidnym interlokutorem ośrodków akademickich i świata nauki, by promował myśl i budził sumienia w perspektywie szukania prawdy i realizowania prawdziwego dobra.

Niech Dobry Bóg – o którym przed dwoma miesiącami Ojciec Święty Jan Paweł II nauczał w naszym Kraju, że jest bogaty w Miłosierdzie – hojnie błogosławi Wydziałowi Teologicznemu we Wrocławiu, jego profesorom, pracownikom i studentom, by obecność Wydziału w życiu Polski współczesnej służyła zwycięstwu tego wszystkiego, co jest godne człowieka jako istoty rozumnej i wolnej, oraz by przyczyniał się nieustannie do budowania rzeczywistości naszego Kraju na trwałych fundamentach mądrości, wiedzy i prawości.

¹⁷ *Sapientia christiana*, Wstęp, III, akapit 4. Zob. też *Gaudium et spes*, 62.